

INFÀNCIA I ART MODERN

IVAM CENTRE JULIO GONZÁLEZ

17 desembre 1998 / 8 març 1999

L'exposició internacional estudia la producció dirigida al món infantil que realitzaren els més significatius representants de les avantguardes artístiques europees, principalment durant el període d'entreguerres. Es tractava d'una aproximació a aquesta vessant singular de l'art d'aquest segle que es va originar per la inquietud de sintonitzar les preocupacions estètiques amb les noves idees socials i també amb les idees pedagògiques renovadores, com per exemple les de Montessori, Decroly i Freinet. Tradicionalment, a excepció d'algunes propostes com per exemple les joguines de Torres-García, els objectes elaborats en la Bauhaus, les edicions russes per a xiquets dels anys vint i trenta o els dissenys de Bruno Munari, les obres destinades als xiquets plantejades per Aleksandra Exter, El Lissitski, Ladislav Sutnar o Kurt Schwitters, entre altres, no s'han difós suficientment o s'han considerat una curiositat i també una producció secundària de l'obra general d'aquests artistes. Es tracta d'uns immerescuts oblidats i apreciacions que avui cal revisar, ja que en casos com en el de Fortunato Depero, per esmentar-ne un exemple rellevant, la construcció de joguines va ser una important activitat, plenament conseqüent amb les seues conviccions avantguardistes, a les quals va dedicar un dels apartats del manifest *La reconstrucción futurista del Universo*, signat per ell i Giacomo Balla el 1915. En el mateix sentit s'ha de subratllar el valor de l'experimentació plàstica i pedagògica duta a terme per Bruno Munari a partir dels anys quaranta, que va establir les bases del que avui és conegut per material didàctic.

La mostra se centra doncs en l'aproximació a aquesta voluntat que va moure els artistes a traslladar als xiquets les formes i conceptes de l'art nou a través dels objectes més pròxims i de major confiança per a ells: el llibre, la joguina i el mobiliari escolar i domèstic. El conjunt d'obres reflecteix les propostes i contradiccions de l'art durant el període d'entreguerres, la incidència de les noves idees socials –també de compromís polític d'alguns artistes– així com també la relació, casual a vegades, originades per inquietuds i filosofies compartides, entre la plàstica de l'avantguarda i els mètodes pedagògics actius que tingueren una gran influència en l'ensenyament durant el primer quart de segle. Característica, aquesta darrera, d'interés especial que s'evidencia tant en l'ús de formes i materials no usuals, per a iniciar el xiquet a exercitar i posar de manifest tots els sentits –condició bàsica per a possibilitar l'aprenentatge–, com en la investigació en l'art popular, patrimoni cultural i element pedagògic de primer ordre.

Es podria considerar que l'art modern, sobretot el plantejat pels moviments d'avantguarda, va veure en el món infantil una via de penetració de les seues propostes estètiques, i, també, que la pedagogia va acceptar les innovacions plàstiques com el llenguatge artístic que calia donar a conèixer i fer sentir al xiquet del segle XX. Aquesta similitud d'interessos es podria deduir també a partir dels punts bàsics que va assenyalar Schwitters per als contes infantils –actius, paradoxals, sense sentimentalisme i sensibles– que coincideixen plenament amb l'enfocament educacional triple de Montessori –motor, sensorial i intel·lectual–. En conseqüència, l'exposició s'ha articulada a partir de llibres, cartells, joguines, objectes decoratius, mobles per a xiquets i projectes d'arquitectura escolar –en la seua major part relacionat amb el Congrés Internacional d'Arquitectura Moderna que el 1933 es va presentar a Barcelona i Madrid–. Així, en la mostra apareixen obres inscrites en l'estètica d'avantguarda com ara el futurisme italià, el neoplasticisme holandès, el funcionalisme txec, el constructivisme rus i Bauhaus, realitzades per Maiakovski, Ródxenko, Depero, Lébedev, Schwitters, Van der Leek, El Lissitski, Torres-García, Tono, Ferrant, Toyen i Sutnar entre altres artistes; antecedents moderns –com per exemple les il·lustracions de Hellé per a *La boîte à joujoux*, el ballet infantil de Debussy, o les de Bonnard per a *Les histoires du petit père Renaud* de Chaveau– i les solucions plàstiques que alguns artistes d'avantguarda adaptaren per a projectes industrials o editorials destinats a la producció en massa com per exemple les d'Alma Buscher en la Bauhaus i els utilitzats per Natalie Parain i Aleksandra Exter per a configurar la imatge de *Les albums du Père Castor* de Flammarion. També s'hi presenten obres d'artistes que, circumstancialment, com és el cas de Picasso, Joan Miró o Calder, s'acostaren al món infantil, així com també una secció dedicada a la fotografia i al fotomuntatge –possiblement les tècniques i llenguatges que reflectiren més la correspondència entre innovacions plàstiques i tecnològiques, vehicle que es va revelar com un dels més idonis per a dur les noves formes a la vida quotidiana– amb obres de Doisneau, Ródxenko, Schuitema i Steichen entre altres.

Col·laboren:

IVAM CENTRE JULIO GONZÁLEZ

Guillem de Castro, 118 - 46003 València
Tel. 96 386 30 00 - Fax 96 392 10 94

De dimarts a diumenge de 10 a 19 hores
Diumenge, dia del Museu, entrada gratuïta
Dilluns tancat

GENERALITAT VALENCIANA
CONSELLERIA DE CULTURA, EDUCACIÓ I CIÈNCIA

ДЕТСКИЕ КНИГИ ГИЗА

ПРОДАЖА ВО ВСЕХ КИОСКАХ И МАГАЗИНАХ ГОСИЗДАТА